

Харківський УНІВЕРСИТЕТ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 3 (877)

Субота, 26 січня 1957 р.

Ціна 20 коп.

Зразково провести зимову екзаменаційну сесію

РОЗПОЧАЛАСЬ зимова екзаменаційна сесія. Вже здано заліки, і екзаменатори поставили в залікові книжки студентів перші екзаменаційні оцінки.

Минулий навчальний семестр проходив у складних умовах, при скороченні строків. Незважаючи на це, дякуючи напруженій праці викладачів і студентів, навчальні плани семестру виконані повністю. Лекційні курси було дещо скорочено, але за рахунок тільки опісового, другорядного матеріалу; частину програми було перенесено на практичні, лабораторні і семінарські заняття, а також опрацьовано студентами за підручниками та посібниками порядком самостійної роботи. На лабораторних заняттях студентам було дано можливість працювати більш самостійно. Завдяки цьому студенти мали змогу глибоко і серйозно вивчити навчальний матеріал і набути необхідних навичок самостійної роботи.

Екзаменаційна сесія має перевірити, наскільки організовано і ґрунтовно працював кожний студент протягом семестру. Ту велику кількість днів, що залишається до чергового іспиту, студенти повинні використати розумно і доцільно, дорожити кожною хвилиною, не гаяти часу даремно.

Готуючись до іспитів, вони повинні перш за все керуватися навчальною програмою; викладачі з свого боку мусять дати студентам докладні вказівки, що в курсах головне, найбільш важливе і на що треба звернути особливу увагу. В процесі підготовки студентам необхідно використати, крім навчальної програми, конспекти лекцій, записи, зроблені ними на практичних і семінарських заняттях, доповнюючи їх матеріалом підручників та посібників.

Цьогорічна зимова сесія є першим серйозним випробуванням для першокурсників. Вони ще не мають досвіду складання іспитів в умовах вищої школи. Їм треба допомогти. Декани факультетів вже провели бесіди з студентами першого курсу, дали їм відповідні поради. Але цього не досить. Треба так організувати консультації для першокурсників, щоб викладачі не тільки висвітлювали вузлові питання прочитаних курсів, але й давали першокурсникам докладні методичні вказівки.

Треба створити на всіх факультетах належні умови для підготовки до екзаменів. З початком сесії всі бібліотеки та читальні переходять на двозмінну роботу і будуть відкриті до десятої години вечора, а також по неділях. На кожному факультеті відкрито кімнати для самостійної роботи, вони устатковані потрібним навчальним приладдям. Треба, щоб і в лабораторіях

була створена необхідна обстановка для успішної роботи студентів.

Під час екзаменів студенти будуть опитуватися в повному обсязі навчальної програми; тому перед ними стоїть завдання глибоко засвоїти весь навчальний матеріал. Це пов'язано з певними труднощами, маючи на увазі, що частина матеріалу курсу була опрацьована порядком самостійної роботи.

Завдання екзаменаторів полягає в тому, щоб, ставлячи студентам високі і серйозні вимоги щодо глибини засвоєння навчальної програми, в той же час підійти до них чуйно і створити на іспитах обстановку, яка сприяла б об'єктивному виявленню знань і практичних навичок студентів.

Завідувачі кафедр мають подати студентам серйозну допомогу в самостійній роботі і в підготовці до іспитів. Вони повинні належно організувати прийом іспитів і систематично стежити за прийманням екзаменів викладачами своїх кафедр.

Декани та громадські організації факультетів мусять повсякденно керувати ходом сесії, своєчасно помічати і виправляти недоліки.

Призначення стипендій в 1957 році по всіх курсах буде вперше проводитися на основі нової інструкції Міністерства вищої освіти СРСР, за якою при нарахуванні стипендії приймається до уваги як успішність, так і матеріальна забезпеченість студентів.

Інструкція дає право стипендіальним комісіям в окремих випадках призначати стипендію і тим матеріально незабезпеченим студентам, які під час сесії одержали «трійки». Хоча загальний розмір стипендіального фонду залишився без змін і всі студенти, що вчаться добре і мають підстави на одержання стипендії, будуть нею забезпечені, але новий порядок призначення стипендій зовсім не означає, що студенти, які погано працювали і показали загальну низьку успішність, можуть претендувати на стипендію.

Незважаючи на складні умови, в яких проходило навчання в минулому навчальному семестрі, студенти мали всі можливості підійти до сесії підготовленими. Ті з них, які працювали свідомо, організовано, ритмічно, доцільно розподіляли свій час, зуміли нагромадити потрібні знання і необхідні практичні навички. Переважна більшість студентів протягом семестру працювала добре, і всі підстави сподіватися, що нинішня зимова екзаменаційна сесія пройде на високому науково-теоретичному рівні, з високими академічними показниками.

Доцент В. МАХИНЬКО,
проректор університету по
навчальній частині.

Збори комуністів університету

Днями відбулися закриті партійні збори університету, на яких обговорювалося питання про поліпшення ідеологічної роботи серед студентів. На зборах з промовою виступив секретар обласного партійного комітету тов. А. Д. Скаба. В дебатах прийняли участь заступник Міністра вищої освіти УРСР тов. Єфіменко, ректор університету тов. Буланкін, а також тт. Кривець, Статінов, Волозик, Колісник.

У вузи прийдуть люди з виробництва

Всім відомо, наскільки виграла б справа підготовки у вузах молодих спеціалістів, коли б в інститути та університети прийшли люди з трудовим стажем, з певним життєвим досвідом.

У нашому університеті зараз організовуються вечірні курси для підготовки молоді, яка працює на заводах та в установах Харкова, до вступу у вищі навчальні заклади. Майбутні абітурієнти прослухають підготовчі лекції і курси, поглиблять свої знання з найважливіших дисциплін.

С. ГОЖЕНКО.

Готуються ювілейні видання

21-го січня в науковій частині університету відбулася нарада голів і секретарів редколегій «Учених записок» факультетів. Ця нарада являла собою значний інтерес, бо на ній стояло питання про підготовку томів «Записок», присвячених визначній даті—40-річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Було вирішено випустити ювілейні видання всіх факультетів та науково-дослідних інститутів університету. До визначної дати університетським видавництвом буде випущено також ряд монографій. Деякі книги вже здано на виробництво.

Ювілейні книжки наукових праць будуть випущені в хороших обкладинках і на якісному папері.

П. КОСТЮК.

УВАГУ дослідників творчості Івана Франка привернув недавно черговий, четвертий, том Трудів філологічного факультету, присвячений сторіччю ювілею письменника. Збірник цей випущений за ініціативою кафедри історії української літератури, працівники якої прийняли найактивнішу участь у його виданні.

— Основний напрямок роботи нашого колективу, — сказала виконуюча обов'язки завідувачою кафедрою доцент А. М. Ніженець, — у минулому році був пов'язаний з широким вшануванням пам'яті Івана Франка, з розробкою найактуальніших проблем його творчості.

У зв'язку з ювілеєм працівники кафедри провели велику популяризаторську роботу. Тільки публічних лекцій для робітників і колгоспників області, для інтелігенції міста на франківські теми було прочитано понад 50.

Отже, якщо говорити про підсумки роботи кафедри за минулий рік, то в основному ця робота була сконцентрована навколо столітнього ювілею з дня народження І. Я. Франка.

Але це не припинило інших досліджень, над якими працюють члени кафедри української літератури. Їх цікавлять різноманітні проблеми і різні періоди розвитку

Товаришу!

Починається пора здачі екзаменів. Скласти сесію успішно — твій почесний обов'язок.

Всі сили на досягнення відмінних результатів!

Вчена рада філологічного факультету заслухала недавно звіти аспіранток літературознавчих кафедр тт. Осипової і Харченко. Тов. К. Осипова зачитала розділ з своєї дисертаційної теми «Зображення людини в давній російській літературі», а тов. В. Харченко (кафедра історії української літератури) — частину дисертації, озаглавлену «С. Васильченко і А. Чехов».

Обговорення аспірантських робіт

Відбулося також обговорення виконаних аспірантських робіт. Виступаючи в ньому, члени Вченої ради відзначили позитивні сторони в дослідженнях молодих науковців та вказали на недоліки. Вчена рада рекомендувала тт. Осиповій і Харченко в найближчий час підготувати ці роботи до публікації.

Д. ШУТЬКО.

По праву вимпел «Кращі кімнати гуртожитку» одержала 131-а кімната в новому корпусі. Тут дружною сім'єю живуть студентки фізико-математичного факультету. В чистій, затишній кімнаті є всі умови для занять. А зараз, напередодні сесії, це надзвичайно важливо.

НА КАФЕДРАХ

Підсумки і плани

Продовжує роботу над докторською дисертацією «Історія української критики» доцент І. Т. Балака. До 40-річчя Жовтня він опублікує частину роботи, що присвячена критичній діяльності Михайла Драгоманова.

Проблеми раннього реалізму, питання становлення в українській літературі реалістичного методу цікавлять доцента А. М. Ніженець. Тільки недавно, в третьому томі Науків записок філологічного факультету, вона опублікувала дослідження про зв'язок поетичної творчості Г. С. Сковороди з російською літературою XVIII ст., а зараз вивчає літературні факти і документальні матеріали, щоб визначити елементи реалізму в творчості видатного українського письменника-полеміста Івана Вишенського. Ця проблема зараз особливо актуальна — в Інституті світової літератури готується дискусія про реалізм.

— Весь радянський народ зараз готується гідно відзначити 40-річчя Жовтневої революції. Це покладає особливі обов'язки і на працівників нашої кафедри, — говорить А. М. Ніженець.

Розповідаючи про плани кафедри, пов'язані з відзначенням цієї

зараз інтенсивно розробляються працівникам кафедри питання, пов'язані з становленням і найважливішими проблемами соціалістичного реалізму в українській літературі.

Так, кандидат філологічних наук М. І. Кенігсберг досліджує розвиток української новели в 20-х роках нашого сторіччя, викладач В. М. Боянович готує у ювілейний том «Вчених записок» статтю, присвячену темі революції у творчості П. Г. Тичини, а викладач П. Я. Корж — роботу про новий роман Петра Панча «Гомоніла України».

У ювілейній збірці наукових робіт будуть опубліковані також статті кандидата філологічних наук І. Г. Булашенко «Сатирична творчість Івана Франка», робота доцента А. М. Ніженець «Проблеми раннього реалізму в українській літературі».

40-річчю Великого Жовтня буде присвячена на філологічному факультеті і студентська наукова конференція, в якій приймуть участь члени гуртка української літератури. Вже зараз кафедра затвердила для гуртківців теми, які пов'язані в основному з питаннями вивчення радянської літератури.

АГІТПУНКТ виборчої дільниці № 3, розташований в Ленінській аудиторії, поки що не завоював авторитету серед виборців. Так просто, вечорами вони сюди не заходять, та й спеціально організовані вечори відвідує дуже мало людей. Чому?

Та тому, очевидно, що нецікаво, скучно побудована робота агітпункту, а агітатори — хіміки, радіофізики, робітники центрального апарату — працюють тут безініціативно, без справжнього вогника.

Якщо судити по журналу записів проведеної роботи, полягала вона у перевірці списків та у розповсюдженні запрошень. Це менше всього агітаційна робота. Але й тут не обійшлося без формального підходу до справи. Багато виборців одержали запрошувальні квитки, в яких не було вказано ні дня, ні години, на які вони запрошені в агітпункт.

Не обов'язково агітатору збирати своїх виборців в одній з квартир і читати їм газети. Можна організовувати бесіди в кожній квартирі, викликати на розмову про найцікавіші події міжнародного і внутрішнього життя

БЕЗ ВОГНИКА, БЕЗ НАТХНЕННЯ

країни. Слід подавати допомогу, коли є в ній потреба, завоювати пошану і довіру виборців.

Зараз, в обстановці загостреної боротьби між силами соціалізму і міжнародної імперіалістичної реакції, в обстановці напруженої боротьби радянського народу за перетворення в життя рішень XX з'їзду партії, у виборців виникають десятки актуальних питань. Хто як не агітатор повинен дати на них глибокі, вичерпуючі відповіді?

Погано поставлена сама робота агітпункту. По-перше, тут незатишно, некрасиво. Важливо й інше. На агітпункті по суті немає нічого, що б манило сюди виборців.

Зараз починається сесія. Часу у студентів мало. Чому б тимчасово одному з студентських гуртожитків не поділитися з агітпунктом своїм телевизором?

Агітпункт виборчої дільниці № 3 обслуговується радіофізиками і хіміками. Чому ж в плані його роботи немає цікавих лекцій, наприклад, на антирелігійні теми

слідів. Кому-кому, а хімікам, як кажуть, і карти в руки. А які цікаві вечори

могли б влаштувати для своїх виборців радіофізики! До речі, не тільки для самих виборців, але й для їх дітей, особливо для старшокласників. За організований для дітей культпохід чи екскурсію виборці були б вдячні. Багато чого цікавого можна було б організувати при ініціативному підході до справи.

Зараз уже можна назвати прізвища кращих агітаторів, які працюють добросовісно. Це Смілякова і Сироватка — старші лаборанти хімічного факультету, студенти радіофізичного факультету Доброславська і Бабенко. Є, на жаль, і такі, як старший лаборант хімічного факультету Александров, як третьокурсник радіофаку Беліков, які до роботи і не приступали.

І хоч частина агітаторів вже працює, все ж посправжньому робота агітпункту ще не розгорнута. А пора, давно пора. Цю роботу можна організувати цікаво, якщо б завідуючий агітпунктом тов. Тишко проявляв більше ініціативи та енергії, які так необхідні у дорученій йому справі.

Л. МЕЖОВА.

На цей раз було цікаво

«Люди не підуть, — говорив хом виступив В. Сорока, що рили скептики. — Кому це в минулому році закінчив цікаво — французький ве- ангелійське відділення і доб- чір?» Але люди прийшли в ре знає французьку мову. такий кількості, що навіть Він співав Монтанівські піс- найбільша аудиторія не вмі- ні «Старий візник», «Шофе- стила всіх бажаних, і в ри». Добре прийняли слуша- першу чергу у повному скла- ці уривок з «Міщанина у ді прийшли на нього і самі дворянстві» у виконанні скептики.

Були гості і з інших відді- су А. Медведєва. Добре ви- лень та факультетів, ті, хто, ступав студент. III курсу Го- можливо, з гріхом пополам ловня — він недавно почав розуміє французьку мову. вивчати французьку мову, Прийшли до нас і випускни- але вже добре оволодів нею. ки минулих років, і учні Вечір удався веселий і старших класів однієї з хар- цікавий. Під час концерту я

Нічого й говорити, часто спитав одну школярку: «Ну буває: прийдуть гості, сядуть сміхнулась: «Подобається, і чекають, коли танці поч- але я ще мало розумію. Ось нуться. Але не так було на підучу, тоді...» Мені здаєть- цей раз. Самі гості виступа- ся, що дуже багато з присут- ли — співали, декламували. ніх думали саме так — їм Можливо, викладачі фран- хотілося краще знати фран- цузської мови, що сиділи в цузьку мову.

Хорошу ініціативу вияви- помилки в французькій ви- ли студенти і викладачі мові виступаючих — можли- французького відділення. во! Але зал слухав, аплоду- Особливо треба відзначити вав, схвалював. зачинателя цієї корисної

Студенти співали фран- справи — В. Є. Червинську. цузькі пісні, декламували вірші Мюссе, Арагона та ін- в. РУБЛІНЕЦЬКИЙ, ших поетів. З великим успі- студент V курсу філологічного ф-ту.

Конкурс новорічних газет

Недавно відбувся конкурс на кращу новорічну газету. Свої стіннівки подали на конкурс всі факультети, а також студентські комітети гуртожитків.

Перед журі стояло складне завдання: з великої кількості газет виділити три найкращі, достойні першої, другої і третьої премій. Гідними цих премій виявилися газети економічного, геологічного та біологічного факультетів.

Цілком заслужено першу премію (стенд для стінгазети) одержав «Економіст», орган партійної, комсомольської, профспілкової організацій та деканату економічного факультету. Без сумніву, газета могла б бути набагато акуратніше оформленою. Але вона вирає дотепно підібраними матеріалами (статті, замітки, карикатури, фотографії з підтекстовками), в яких поданий огляд життя факультету ніби за цілий рік. Влучно викриває газета ледарів, прогульників, хвастунів, демагогів. Видно, що редколегія добре потрудилася над новорічним номером. І не дивно, що на факультеті газета мала великий успіх.

Другу премію (матеріали для потреб редакції на суму 150 крб.) журі присудило газеті «Геолог». Особливої уваги заслуговує в ній сатиричний додаток «Machairodus»

(«Шаблезубий тигр»). Треба сказати, що геологи занадто захопилися газетними нововведеннями. Так, в новорічному номері заголовок був поставлений по самому низу газетного аркуша. Згодеться, що це майже так вражає, як вразив би вигляд людини, що одягла шапку на ноги.

Третя премія (матеріали для потреб редакції на 75 крб.) присуджена газеті «За мічурінську біологію», яка зуміла до свята майстерно оформити новорічний репортаж по факультету.

Треба відзначити і яскраве, цілком кваліфіковане в художньому відношенні оформлення газети «Історик». Але кожний згодиться, що тільки малюнки, як би хороше вони не були виконані, не замінять собою змісту стіннівки.

Набагато нижче своїх можливостей вишов новорічний номер «Горківця» (філологічний факультет). Блідий мають вигляд «Філакції» в порівнянні з іншими сатиричними додатками стінгазет.

Конкурс показав певні успіхи факультетських редколегій, дав змогу поділитися позитивним досвідом.

Е. ПУГАЧ.

відповідальний за сектор преси комітету комсомолу.

Постійно поліпшувати якість політгодин

ПРО те, яке значення в політичному вихованні студентів мають політгодини, відомо кожному. Відомо також і те, що користь приносять вони тільки тоді, коли проводяться не сухо, не формально, а зацікавлюють студентів, викликають на велику, відверту розмову. На фізико-математичному факультеті не всі, на жаль, ставляться до проведення полі-

Головне — у змісті політгодин

Про політгодини, як форму політичного виховання студентів, у нас говорили і говорять дуже багато. Одні стверджують, що вони не підходять для вузів, інші миряться з такою формою, бо кращої запропонувати не можуть. Можна з певністю сказати, що зараз, як ніколи, це питання хвилює всіх і його треба вирішити.

Переважає більшість студентів регулярно читає газети, слухає радіо, знаходиться, так би мовити, в курсі сучасних подій. Основне коло тем політзанять також пов'язане з сучасним життям нашої країни та країн зарубіжних. Закономірно, що той, хто ще до проведення політгодини з такою темою, прочитав газети, йде на неї без особливого ентузіазму. Адже матеріал теми студент в основному знає, а поглиблено ознайомитись з нею за 40 хвилин важко. І потім це ще залежить від керівника — зуміє він організувати

Більше відповідальності

тичних занять з почуттям відповідальності.

Щоправда, є тут і хороші приклади. Так, при високій активності студентів, цікаво проводить політгодини тов. Тартаковський в 112-й групі першого курсу. Не можна не відзначити і зразкове проведення політгодин в 42-й групі (керівник тов. Галере-

вич). Тут уміють пов'язувати обговорювані питання з життям факультету, групи, окремих студентів. Цікаво пройшли тут політгодини, на яких йшла розмова про видатних вихованців Харківського університету, про участь студентів у збиранні цілинного врожаю. Це зацікавило всіх. Тому політгодини добре відвідувались і принесли студентам немало користь.

Але таких прикладів небагато. В деяких групах фізико-математичного факультету політгодини проводяться скучно, сухо. Керівники їх і студенти ніби відбувають неприємну повинність.

Так, в ряді груп з 4 по 15-е січня політгодини не проводилися зовсім, і ніхто на факультеті не турбується, чому, з яких причин. Студенти 27-ї групи 2-го курсу, наприклад, часто навіть не знають теми політгодин. Нецікаві перелічення керівником тов. Масловим давно всім відомих фактів зводять тут політгодини до даремної трати часу.

Здавалося б, це повинно схвилювати комсомольський актив. Але активісти спокійно сприймають такі явища, сприймають їх як закономірні і нічого не роблять для поліпшення становища.

Політгодини — важлива форма політичного виховання студентства, і ставитися до них треба з усією відповідальністю. Л. ЗАБАШТА.

НЕМАЄ, мабуть, в усьому університеті людини, яка б не куштувала у нашої ідальні піріжків. Адже смачні? Готує їх майстер піріжків, кухар 5-го розряду М. Н. Черкашин.

На фото: М. Н. Черкашин за роботою.

ЗАКІНЧИЛАСЬ ЗАЛІКОВА СЕСІЯ

ЗДАНО перший залік.

І зараз, коли про-
йшли хвилювання, при-
ємно відчувати, що за-
своєно великий і потрібний курс.

Всі студенти четвертого курсу
історичного факультету можуть
сказати, що спецкурс на тему
«Утворення Російської централізо-
ваної держави» приніс їм велику
користь. Це пояснюється великою
мірою тим, що прочитаний він був
захоплююче. Зацікавити слухачів,
викликати заохочення у студентів
до роботи не тільки над основною,
але й додатковою літературою, до-
битися хороших знань карти —
ось ті завдання, які ставив доцент
Шиян, приступаючи до читання
спецкурсу.

Лекції доц. Шияна студенти охо-

Спецкурс засвоїли глибоко

че відвідували, проявляли до них
велику цікавість.

— Я задоволений знаннями сту-
дентів, — сказав доцент Шиян. —
Вони добре знали фактичний ма-
теріал, хронологію, легко користу-
валися картою, виявили розуміння
ролі Москви в об'єднанні росій-
ських князівств, а також вирі-
шальної ролі народних мас в утво-
ренні сильної Російської центра-
лізованої держави в XIV—XV сто-
річчях. Особливо порадували мене
відповіді студентів Власенко, Ку-
лішової, Ковальової, Тихоненко та
Печерського.

М. МОСКОВИЧ.

НА БІОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

На всіх курсах закінчується за-
лікова сесія. Студенти IV курсу
прослухали курс методики викла-
дання біології і нещодавно склали
залік з цієї дисципліни. Викладач
залишився задоволеним студент-
ськими відповідями. Подані сту-
дентами конспекти пробних уроків
розроблені ґрунтовно, виявляють
у них наявність практичних знань
з методики.

У студентів же V курсу біофаку
екзаменаційна сесія розпочалася
давно. Вони вже успішно склали
всі іспити і зараз готуються до
педагогічної практики, що незаба-
ром розпочнеться.

Л. МІНСЬКИЙ.

Перед практикою

— Аллочка, ну як ти відпові-
ла? — зустрічають подружки спів-
курсницю Аллу Логунову, яка
щойно вийшла з аудиторії, де зда-
вала залік з методики викладання
російської літератури. Алла, заша-
рівшись після відповіді, задоволь-
няє цікавість подруг:

— Дівчата, дуже добре, і зов-
сім не страшно. Не хвилюйтесь,
всі здасте хороше.

І дійсно, група «а» IV курсу
російського відділення відповідала

успішно. Ще б, адже стільки було
зроблено у підготовці до заліку.
Усвідомлюючи, що успіх педаго-
гічної практики буде залежати від
знань з методики, від того, на-
скільки міцно засвоють вони мето-
ди викладання літератури, студен-
ти добросовісно поставилися до
цього курсу.

Три письмові роботи, які вико-
нав кожен студент, цілком задо-
вольнили викладача, доцента
В. М. Чернякова. Особливо вда-
лими вийшли роботи у Ю. Ку-
ценка, Н. Вайншенкер, Л. Мирош-
никової та інших. Значно полег-
шили засвоєння теоретичного ма-
теріалу проведені на курсі прак-
тичні заняття.

— Але ви не думайте, що залік
з теорії забезпечить вам хороший
результат на практиці, — говорить
Марко Володимирович. — Це бу-
де залежати від того, наскільки
глибоко оволоділи ви знаннями
на протязі трьох з половиною ро-
ків навчання в університеті, від
того, як зумієте ви передати знан-
ня своїм учням.

Через кілька днів — практика.
Як вона пройде, ще невідомо, але
студенти прийдуть в школу добре
підготовленими.

Я. БЕЛІКОВ,

студент філологічного
факультету.

Фото О. КУЗІНА.

КОНСУЛЬТАЦІЯ

з курсу фізичної географії

Перш ніж говорити про те, як
треба готуватися до екзамену, ко-
ротно скажу, що вимагається на
ньому від студента.

Студенти, що прийшли на екза-
мен з курсу фізичної географії
СРСР, повинні виявити знання по
всій програмі курсу, виявити умі-
ння виділяти головне в загальній
характеристиці фізико-географіч-
них умов нашої країни, а також
її окремих фізико-географічних об-
ластей. Вони повинні також вмі-
ти встановлювати взаємозв'язок
між окремими факторами фізико-
географічного середовища, вільно
користуватися фізичною картою та
іншими наочними посібниками,
таблицями, схемами і т. п.

Необхідно також пов'язувати
матеріал курсу з основними на-
родно-господарськими завдання-
ми, які стоять перед радянським
народом, а також з викладанням
розділів програми у середній
школі.

Зараз вчені нашої країни при-
ймають активну участь у проведен-
ні III-го міжнародного геофізич-
ного року. В зв'язку з цим необ-
хідно знати напрямки робіт радян-
ських вчених в різних районах
СРСР. Багатий матеріал тут мож-
на знайти в спеціальних геогра-
фічних журналах.

Як же готуватися до екзамену?

Слід перш за все заздалегідь
скласти графік повторення най-
більш відповідальних розділів курсу.
Корисно (по мірі можливостей)
повторювати паралельно спорідне-
ні теми з фізичної та економічної
географії СРСР. Досвід підкаже,
що хороші результати дає підго-
товка до екзамену групами, особ-

ливо на молодших курсах. Груп-
овий метод підготовки дозволяє
добре перевіряти знання та більш
активно повторювати пройдений
матеріал.

Невміння вірно конспектувати
лекції часто приводить до того,
що в записках студентів з'являють-
ся суттєві помилки, в них пропус-
каються важливі висновки, цент-
ральні фактичні дані і т. ін. Че-
рез це, працюючи над конспекта-
ми, необхідно мати перед собою
також учбові та довідкові посі-
бники, при допомозі яких спірні пи-
тання та неясні місця у записках
можна вирішити.

Слід також використовувати
стінні карти, по яких ви будете
відповідати на екзаменах та добре
вивчити легенди карт, навчити-
ся легко читати їх. Це позбавить
від необхідності запам'ятовування
необхідних назв і цифр.

В період підготовки особливо
корисними будуть схеми тектоніч-
них районів СРСР (по підручнику
Архангельського і Шатського), схе-
ми кліматичних районів СРСР (по
Вознесенському або Алісову), ор-
фографічні схеми гірських районів
нашої країни і т. ін. При цьому
важливо не механічно запам'ято-
вувати зміст схем і карт, а уясни-
ти основні закономірності, які во-
ни відображають.

Якщо під час роботи ви зустрі-
нете незрозумілі терміни, одразу

Як готуватися до екзамену

звертайтеся до географічних слов-
ників та довідників А. С. Барко-
ва, М. С. Боднарського, Б. П. Без-
вучальського або до словника
іноземних слів. Хорошим поміч-
ником вам стане і Велика чи Мала
Радянські Енциклопедії.

Треба скласти для себе також
плани загальної фізико-географіч-
ної характеристики. Цей план бу-
де приблизно таким: 1) геогра-
фічне становище, 2) коротко про
історію дослідження району, 3)
геологічна будова, розвиток
рельєфу і сучасний рельєф, 4) клі-
мат і в зв'язку з ним — характе-
ристика внутрішніх вод, 5) ґрун-
тово-рослинний покрив у зв'язку з
рельєфом і кліматом, 6) тварин-
ний світ, 7) природні ресурси та
їх освоєння.

Допомагає яскравіше показати
специфіку району, який ви харак-
теризуєте, спосіб географічних по-
рівнянь (двох сусідніх районів).
Запам'ятовування фактичного ма-
теріалу сприяє також читання нау-
ково-популярної географічної лі-
тератури, географічних журналів
та художніх творів (наприклад,
Паустовського, Пришвіна, Арсенє-
ва та ін.).

Можна відвідувати оглядові лек-
ції для студентів, що готуються до
державних екзаменів, бо на ці
лекції виносяться найтрудніші те-
ми і дається ґрунтовне їх розк-
риття.

Всі незрозумілі питання повин-
ні вирішуватися на консультаціях.
Звичайно, шлях підготовки, який
рекомендується в цій статті, не є
єдиним. Але в усякому разі запо-
рукою успішної здачі екзамену бу-
де ретельно продумана, добре ор-
ганізована підготовка до нього.

В. ВІЛЕНКІН, доцент.

ПІДХОДИТЬ до кінця п'ятирічний університет-
ський курс. Незабаром в одну з шкіл прийде моло-
дий вчитель української літератури Алла Зарудна.
Ось вона здає екзамен з української літератури ра-
дянського періоду, закінчує свою останню зимову
сесію в університеті.

На фото: А. Зарудна здає екзамен кандидату філологічних
наук М. І. Кенігсберга.

Фото О. КУЗІНА.

Підсумки річної праці

Минулий рік для колективу
наукових працівників біологічного
факультету та науково-дослідного
інституту біології був плодотвор-
ним. В коротенькій статті важко
перерахувати навіть головні резуль-
тати наукової роботи за рік. Слід
тільки зазначити, що наші науков-
ці розробили і продовжують роз-
робляти ряд важливих проблем
сучасної біології, а виконані ними
роботи мають велике наукове зна-
чення і знаходять застосування в
практиці народного господарства.

В 1956 році інститут і кафедри
факультету опублікували близько
100 наукових робіт, в числі яких
збірники праць зоологічних ка-
федр та кафедри дарвінізму, ка-
федр нижчих рослин та гідробіо-
логії, збірник наукових робіт ботані-
чних кафедр.

Численні роботи уже знаходять-
ся у виробництві і незабаром вий-
дуть у світ. Це дві монографії
(проф. Г. К. Самохвалова, доктора
біологічних наук О. О. Устинова),
підручник фізичної і колоїдної хі-
мії проф. І. М. Буланкіна, бібліо-
графія по віковій фізіології проф.
В. М. Нікітіна. Багато нових робіт
підготовлено до друку. Серед них
посібник для вузів проф. С. І.
Медведева «Фауна СРСР — твер-
докрили», доцента В. І. Махінська
«Вступ до курсу фізіології вищої
нервової діяльності».

Вже вийшли в академічному ви-
данні «Атлас по гематології сіль-
ськогосподарських і лабораторних
тварин» В. М. Нікітіна, моногра-
фія доцента І. Д. Манакіна «Умов-
ні рефлекси і типи нервової си-
стеми у коней», опубліковано та-
кож більше 50 робіт в радянській
періодичній пресі.

Якщо в минулі роки колектив
біологічного факультету у своїй
науковій діяльності приділяв ос-
новну увагу тільки питанням теорії,
то зараз майже 80% дослід-
жень мають безпосереднє відно-
шення до практики. Це матеріали
по Красноокопському водосхови-
щу з питань планування рибно-
го господарства, матеріали по во-
додоставці Донбасу. Цікавлять
працівників кафедр паразитології
риб Азово-Донського басейну, за-
рибнення колгоспних водоймищ

Харківської області та водоймищ
Донбасу новими промисловими ри-
бами, а також міроприємства по
боротьбі проти гельментоз для ря-
ду овочевих і технічних культур та
багато інших проблем.

Колектив наукових працівників
біофаку та інституту біології під-
тримує тісний зв'язок з рядом
наукових закладів країни народної
демократії, а також з науковими
закладами Радянського Союзу, з
радгоспами України. Подає він ве-
лику допомогу і середнім шко-
лам.

За минулий рік, крім лекцій з
важливих питань біології, проведе-
них у міських лекторіях, було ор-
ганізовано більше 600 екскурсій в
зоологічний музей та оранжереї
ботанічного саду. В екскурсіях
прийняло участь коло 15 тисяч
відвідувачів. Для середніх шкіл
проведено більше 500 консульта-
цій, подається постійна допомога
наочними посібниками і живими
біологічними об'єктами.

Вчені нашого факультету при-
мали активну участь у багатьох
з'їздах і нарадах республікансько-
го і всесоюзного значення. Тільки
в 1956 році на нарадах, з'їздах і
конференціях виступили 25 науко-
вих працівників інституту біології
і факультетських кафедр.

В значній мірі поліпшенню нау-
кової роботи сприяло нове осна-
щення наших лабораторій. Лише
в цьому році факультет і інститут
одержали чотири прилади для ро-
боти з білками, три універсальні
фотометри та багато інших нових
приладів. Це дозволило вченим
освоїти нові тонкі методи біоло-
гічного аналізу та дало можли-
вість одержати в дослідницькій
роботі такі результати, що станов-
лять великий інтерес для вирішен-
ня ряду теоретичних питань сучас-
ної науки.

Проте, це не значить, що наші
наукові працівники цілком спра-
вилися з покладеними на них обо-
в'язками. Високі показники в нау-
ковій роботі ще не виключають
недоліків, і колектив вчених біо-
факу та інституту біології прикла-
де всіх зусиль, щоб ліквідувати їх
якнайшвидше.

І. ШУМЕНКО, доцент.

НОВІ КНИГИ

Видавництво «Советский писа-
тель» випустило такі нові книги:
Р. Бершадський. Три пові-
сті про таємниці історії. 340 стор. Ціна
7 крб.

Збірка нарисів про радянських
археологів і етнографів. 220 стор.
Ціна 5 крб.

С. Виноградський. Біле мі-
сто. Повість про освоєння радян-
ськими людьми пустелі, про спо-
рудження міста Гурьєва на Ембі,
про перетворення в зелений оазис
безплідної землі. 180 стор. Ціна
4 крб.

В. Казанський. Крізь гро-
зи. Роман охоплює період з кін-
ця минулого століття до дня пе-
ремоги у Великій Вітчизняній

війні. В книзі розповідається про
долю трьох поколінь героїв нашої
Батьківщини. 340 стор. Ціна
7 крб.

Н. Чертова. Ранкове світ-
ло. Повість про скромну радян-
ську дівчину, яка на початку Ві-
тчизняної війни їде в партизан-
ський загін. В другій частині роз-
повідається про героїчну боротьбу
з ворогом двох подруг-снай-
перів у рядах московського опол-
чення. 540 стор. Ціна 10 крб.

«ХАРКІВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»
Стор. 3. 26 січня 1957 р.

ЕКЗАМЕН з історії філософії нелегкий. А здавши його на «відмінно», можна дозволити собі й відпочинок.

На фото: студент п'ятого курсу російського відділення філологічного факультету В. Матейченко на лижній прогулянці.

Фото О. КУЗІНА.

Обговорення кінофільму „Пролог“

НОВИЙ кінофільм «Пролог» нам, як і нашим товаришам, дуже сподобався. Особливо вдалі у фільмі масові сцени. Це пояснюється, очевидно, ще й тим, що широкий екран для таких сцен дає великі можливості. Тому вони й вражають своєю грандіозністю.

Ось перед нами весь робітничий Петербург. Разом з своїми сім'ями робітники прямують з коровами, іконами і портретами царя до Зимового палацу, щоб здобути царську волю на покращення життя трудового народу. Сцена набуває особливого напруження, коли біля палацу натовп народу зупиняється перед похмурими і німими шеренгами царського війська.

Гримзули постріли. Не можна спокійно дивитися цю сцену; серце сповнюється гнівом на палачів трудового народу і співчуттям до трудящих, що, одурманені попом Гапоном, йшли шукати управи на експлуататорів до першого російського гнобителя — до царя.

Вдало поданий в кінофільмі образ попа Гапона, купленого царським урядом. Його холодний погляд, лицемерні слова одразу виявляють у ньому провокатора.

Гапонові піддається спочатку і старий путилівський робітник Круглов. Він не довіряє доводам своєї дочки-революционерки і дорогою ціною платить за свою віру в царя: від куль царських солдатів гине його молодша дочка. Під впливом роботи більшовиків, під впливом розмови з Володимиром Іллічем Ленінінм робітник прозріває. Тепер він бачить, хто його справжній ворог, проти кого треба боротися.

Великий інтерес викликав у харків'ян новий широкоекранний стереофонічний кольоровий фільм «Пролог». Інтерес пояснюється не стільки тим, що це — перший широкоекранний художній фільм, скільки зображенням у ньому великої події в історії нашої Батьківщини, генеральної репетиції Великого Жовтня — революції 1905 року.

Недавно, за ініціативою викладача історії КПРС доцента Л. С. Чорномаза, студенти першого курсу географічного факультету влаштували культпохід на «Пролог», а потім організували його обговорення.

Розмова про новий фільм проходила бурхливо. Студенти висловлювали свої враження про художні переваги фільму, про гру акторів, про удачі і ті недоліки, які, на їх думку, допущені у фільмі.

Хорошими були виступи першокурсників С. Артеменко, Ю. Войнаровича, Е. Спаленкової, З. Бочко, Ю. Юрченка. В думках виступаючих було багато протиріч, вислови одних не співпадали з іншими, але багато було і спільних поглядів. І всі зійшлися на тому, що «Пролог» — хороший фільм про героїчне минуле нашого народу.

В образі Круглова, якого вдало грає артист В. Соловйов, добре показано, як широкі маси трудящих поступово переходили на бік революції.

Цікавий у фільмі і образ солдата, вихідця з сільської бідноти. Спочатку це — забита муштрами та командами людина. Але події, участником яких став солдат, змінюють його погляди. Селянський син переходить на бік повсталих і пліч о пліч з ними на барикадах захищає революцію.

Не менш виразно показані у «Пролозі» і ті, що, об'єднані в партію більшовиків, керовані її творцем В. І. Ленінінм, розуміли справжній хід подій, очолювали робітників в революційній боротьбі. Ось перед нами Федір — силь-

НАША ПОШТА

Лист з Курязької колонії

«Недавно наше 12-е відділення випустило свою стінну газету «За знання», — пишуть в листі до редакції «Харківського університету» вихованці Курязької дитячої трудової колонії В. Замислов і Г. Тарнопольський. — В цій газеті ми відобразили успіхи і недоліки, вмістили замітки про те, як живуть і вчаться хлопці нашого відділення.

А ми з Генадієм написали в газету про роботу шефів — студентів третього курсу філологічного факультету Валю Яценко і Ліду Кривошею. Коли газету нашу прочитав начальник колонії Євген Денисович Матковський, то порадив нам послати цю замітку в університетську газету. Ось ми від імені всього нашого відділення і просимо опублікувати її в газеті «Харківський університет».

Валерій ЗАМИСЛОВ,
Генадій ТАРНОПОЛЬСЬКИЙ,
вихованці колонії.

СЛІДАМИ НАШИХ ВИСТУПІВ

„Створити гурток філософії“

Під таким заголовком у нашій газеті був опублікований лист до редакції студента хімічного факультету Ю. Кругляка. В ньому автор підняв питання про необхідність створити в університеті філософський гурток для студентів природничих факультетів.

Як повідомив редакцію голова Президії СНТ університету тов. Шиловцев, питання, підняте тов. Кругляком, цілком своєчасне і слушне. Кафедрою філософії та Президією СНТ філософський гур-

ток для студентів природничих факультетів створений. Керівником його призначено кандидата філософських наук В. Шерстюка. Відбулося перше засідання гуртка, на якому обговорений і затверджений план роботи та розподілені між гуртківцями теми доповідей. Старостою гуртка обраний студент третього курсу фізико-математичного факультету Лисаков. Студенти виявляють до роботи гуртка великий інтерес.

Вихованці висловлюють в газетній замітці глибоку подяку шефам, бажають їм успіхів у навчанні.

Поліпшити спортивну роботу!

Під таким гаслом пройшла університетська конференція добровільного спортивного товариства «Буревісник». Про успіхи й недо-

ліки в роботі університетських спортсменів доповідав голова низової Ради тов. Маринін.

Конференція підвела підсумки спортивної роботи в університеті за минулий рік, відзначила досягнення та недоробки, а також намітила основні заходи покращення підготовки спортсменів, поліпшення роботи секцій і гуртків.

Спортсмени — учасники конференції вказували, що спортивним досягненням перш за все заважає недостатність матеріальної бази. Навіть збірні університетські команди, як зазначили в дебатах, виступають на змаганнях часто в різній формі, за що одержують зауваження від судейських колегій. Спортсмени-лижники не мають спеціального взуття, відсутня відповідна база і в наших веслувальників.

Серйозні недоліки були викриті і в організаційній роботі низової Ради ДСТ «Буревісник». Хоч у минулому році університет і виконав план по підготовці спортсменів-розрядників та інструкторів, але цього ще замало. Зараз помічається деякий занепад у спортивній та агітаційно-масовій роботі.

Учасники конференції виступали з цікавими пропозиціями. Вони пропонували розширити спортивні зв'язки з вузами інших міст, організувати влітку університетський спортивний табір. Було прийнято розгорнуті рішення, де вказувалось на необхідність у найближчий час закінчити спорудження університетського спортивного містечка, створити спортивний клуб в університеті, а також підвищити результативність роботи секцій.

Конференція обрала новий склад низової Ради університетського товариства.

ЖУМОР

ЕКЗАМЕНАЦІЯ

Оптимістична

Лірична

Сентиментальна

Холерична

Старанна

З журналу «Всемирные студенческие новости».

Редактор
В. БУДНІКОВ